

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egész évre 10 ft. — kr.
Félévre 5 „ — „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy hónapra 1 „ — „
Egyes szám ára 4 kr.

Felolvasó szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond,**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Negy hasabos petit sorát 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többes hirdetések alk. szerint jutányos áron vetetnek fel. Helyez-dij minden külön bejegyzésért 30 kr.

A millenniumi év tanulsága.

Az a ragyogó apotheozis, melyet ezredéves nemzeti létünknek állítottunk, be van fejezve. A nagy és dicső multnak ünneplése, mely a sziveket nemes büszkeségtől dobogtatta meg, végéhez ért és megkezdődik ismét a szorgos, — lankadatlan nemzeti munka, melynek még nagyobb és dicsőbb, mindennekfelett biztosabb nemzeti jövőt kell teremtenie. Az országos ünnep programja ja ki van merítve; a gyönyörű ünnepi jelenetek és káprázatos felvonulások, — melyekben a nemzet lelkesedése és önérzete szétáradt, gazdag szinsugárzásukat már csak emlékezetünkre velik vissza; mindaz is, mit az ünnepi hangulat maradandó jelvényeül fölszenteltünk, az oszlopok és épületek ezenül csak néma tanusággal fognak szólni a következő nemzedékekhez és az eljövendő századokhoz. Bezarultak már a csúra csarnokok is, melyekben tömegesen közszelemre állítottunk egyfelől azokat az emlékeket, melyek mult idők életéről, nagyságáról és hősiességéről tanuskodnak, másfelől az emberi munka mindana termékeit, melyekre szellemi és anyagi erő kifejtésünk, iparunk és művészetünk mai foka képesítene. De hogy ezt az ünnepi világot a hervadás teljes őszi környezetben, borús ég alatt hulló lomb között kihálni látjuk, nem egyedül az elmulás méla érzése az, mi kebleinket megszállja. Az a szép megnyugvásunk van, hogy az elmult ünneplésnek nagy a jelentősége, messze terjed a kihatása, szükségesség és komoly célú töltött be nemzetünk előrehaladásában. A külső ünneplésben való gyönyörűséget, az üres pompa kedvelését mondják sokszor nemzetünk hibájának, de ez az ezredéves ünnep bizonyosan több volt a nemzeti hiúság kéjelgésénél. Meggyőző bizonyosságot tett nemzetünk ifju életéről és üde alkotó képességéről. Az egész világnak láthatóan kiűntette, mily nagy a magyar nemzetnek történelmi hivatása és mily eredeti genusz lakozik benne, és mindezek tevéjébe véglegesen felvilágosította az európai népek között Nincsen arra senkinek joga, hogy ezt az eredményt kicsinyelje és a reá fordított fáradságot feleslegesnek vallja.

Am a közönséges napi politika érdekei létrehozta a körülményeknek ama véletlen találkozását is, mely az országos képviselőválasztásokat még a nagy ünnepi idő keretébe ékelte be. A milyen hangulat uralkodik ma az országban, érezhetjük, hogy a közös ünnepi lelke-

sedés utolsó akkordjai az általános korteskedés bomlott, zürzavaros hangtorlódásába fultak bele. Talán nem kellene a végzetnek különös iróniáját panaszolnunk az ünnepi program ez előre nem látott és nem is óhajtott kiegészítésében sem. A kik abban bírnak eisőbbsséggel más népek fölött és a kik azt hirdetik folyton történelmi multunk legdicsőbb vonásául, hogy a magyarság ezeréves léte minden szakán keresztül fentartotta alkotmányos önrendelkezését, talán az ezeréves lét ünneplésének természetes rendjébe tartozónak tekinthetjük azt a nevezetes színjátékot is, mely a magyar népet örökölt alkotmányos jogainak gyakorlatában, fenséges nemzeti ítéletnyilvánítása alkalmánál mutatja be. Hajh de milyen az alkotmányos joggyakorlatának és a nemzeti ítéletnek képe a mai valóságban! Ünnepi kiállításunk és a világ számára szant nemzeti látványosságaink keretébe ezek a mai képviselőválasztásaink csak úgy illenek bele, ha a lehető legrealisztikusabb színezéssel, — a mi kétségtelenül a korizlésének felel meg — kiváló nemzeti erényeink mellett megakarnókismertetni összes nagy nemzeti bűneinket is, és ha ezeréves multunk megértetéséhez világgossá akarnók tenni mindazokat a jellemvonásokat is, mely időnkint a nemzet teljes romlását okozták; az elvadult pártoskodást, a hitszegést, árulást és önző szolgáltságot. Nem, — a Bánffy Dezső zászlaja alá toborzott többséget, mely most Bécs akaratának készül kiszolgáltatni a nemzet legvilágosabb jogát, bizonyára nem soroljuk nemzeti erőnk és nemzetünk önérzetünk ünnepi mutatóványai közé!

Mégis az a magas szempont és az a széles látóker, melyet épen az ezredéves ünnepen a nemzeti élet összes jelenségeifölött nyertünk, megmenthetnek bennünket attól, hogy a politikai súlyedésnek néhány szembeszökő jelenségéből sötét következtetéseket vonjunk a nemzet egész jövőjére. Mikép mind az, a mit kiállításunkban a világ elé tartunk, a művelt népek becsülését felfokozta irányukban, úgy bennünket is megtaníthat arra, hogy életképességünk tényezői nincsenek teljesen egy szolgáltságon és egy romlott parlamenti többség gondozásának kiszolgáltatva. A nemzet ünnepnek és az általános választásoknak ez az együttessége, mely oly kelleltenek látszik, nagy vigasztalásnak is lehet forrása. Nincsen okunk arra, nincsen mai közéletünk romlása mellett sem, hogy a mi időnkint egy színvonallra állítsuk azokkal a gyászos korszakkal,

a mikor a szertelen pártoskodás vagy a nemzetietlen szolgáltságot a magyar nemzetet a végső megsemmisülés veszedelméhez közel hozták. Parlamentárizmusunk lehet még oly elfajult, alkotmányosságunk lehet még oly hamisított, a nemzet egyetemes erői, a köz zellelnek általános igazsága mégis jobban érvényesülnek, semhogy folytonosan élesztő és ujtó hatásukat megszüntetni lehetne. A pártoskodás veszedelmét nem kicsinyeljük mi sem. Legkevésbé akkor, ha látjuk, hogy vannak egész pártok, melyek a személyes érdekek, vagy a gonosz szenvedélyek szolgáltságot állottak. De a meddig a parlamentben vannak hazafiak, vannak egész pártok is, melyek a néptől nyert igaz és tiszta megbízottság erejével küzdenek az elvek igazságáért és a nép jogaiért, nem történetik meg, hogy a pártok elfajult szenvedélyei a nemzeti élet és a nemzeti szabadság romlását okozzák. Nem ismétlődhetik az olyan nemzeti balsors, a minőt II. Ulászló és II. Lajos idejében az önző oligárcha szövetezetek pártos viszáljai okoztak. És akarnók zsibbasztó mérget ömleszt ismét a nemzet ereibe az az alkotmányos korrupció, melyet egy Bécs iránt szolgáltságra kötelezett kormány életfeltételeinek ismer, nem lehetséges, hogy most is úgy elaltassák a nemzet önérzetét és szabadságvágyát, mint hogy Mária Terézia idejében a Bécsbe gyűjtött magyar udvaroncoknak sikerült. Nem lehetséges ez sem addig, míg az alkotmányosság őrszeméül látjuk helyén állani azt a pártot, mely törhetlen hittel Magyarország önállóságáért küzd. A futóhomok egyidőre elboríthatja és sívárra teheti alkotmányosságunk földét, de a néplelek folyton fujdogáló szele mindenüvé elviszi az egészséges magokat, melyekből ismét termékeny életnek kell fakadnia.

Ez a különbség a mult és a jelen között. Hála istennek, a multnak még legtartósabb és legsötétebb éjelei után is bekövetkezett ismét az a hajnali derengés, melyet a nemzet kiapadhatlan életereje és mélyen elrejtett hite hozott vissza. Most pedig felhős éjjelen is mindig magasán lobog a fáklya, melyet a nemzeti szellemü ellenzék tart kezében, hogy a jövőnek biztos utját a nemzet előtt megvilágítsa. Hát a millennium ünnepének lelkünket emelő, öntudatunkat fokozó jelenségei között hogyan ejthetne bennünket csak percznyi csüggedésbe is az a kellemetlen tapasztalat, hogy Bánffy Dezső miniszterelnök ur a millennium dicsőségét pompás kortesragaszul tudta felhasználni saját efemer uralmának őszetapasztására? Egy élelmes és skru-

pulusnélküli miniszterelnök kiaknázhatta a pillanatnyi hatást saját pillanatnyi előnyére. De ne kételkedjünk, hogy amit a nemzet nyer, az a maradandó hatás, mely előbb-utóbb a nemzet erkölcsi tökéjének hatalmas gyarapodásában, közvéleményének tisztulásában és a megtámadások ellen védekező képességének biztosságában fog nyilvánulni. Érezni fogjuk ezt a maradandó hatást, a mikor Bánffy Dezső millenniumos dicsőségét nagy hirtelenséggel szürke ködbe fogja elmeríteni. Mert erősen hisszük, ezt a hatást fogja értékesíteni az a parlamentárius párt, mely a függetlenségi eszme nevében nyert most is a magyar néptől mocsoktalan és hamisíthatlan képviseleti megbízatást.

A millennium éve feltárta Magyarország történelmi létének állandó alapjait. Egyetlen tündöklő képbe foglalta össze azokat az erényeket, melyekkel korábbi nemzedékek a hazát fentartották és azokat az erényeket is, melyekkel a mi időnk gyermekei a nemzet életképességének forrásai folyton táplálják. Kiállításunkon egymás mellett ragyogott a mult hősiességének és önfeláldozásának sok büszke emléke a jelen polgári szorgalmának és művelődési törekvésének sok értékes gyümölcseivel. Senki, ki ez év tanulságait megjegyezte, nem fogja elvitathatni, hogy nemzetünk mindenkor lépést tud tartani a változó idők kívánalmaival és a lét tulsujának minden csataterén dicsőségesen megállja helyét. Bizonyára csak üdvözölni lehet nemzetünket, hogy az anyagi haladás és a gazdasági fejlődés követeléseiről napról-napra növekszik. De a mikor

méltó elégtételünk telhetik abban, hogy a világ előtt egész új téren tüntettük ki tehetségeinket és haladásunkat, az elért siker sohase viyen bennünket abba a hiu és egyoldalú képzelődésbe, hogy ezentul a magyar haza fiainak már csak olyan tulajdonságokra van szükségük, melyek az egyén anyagi jólétét és versenyképességét szülik. Hogy nagy történelmi hivatásunkat mindvégig teljesíthessük, hogy a szabadság és jog választott nemzete maradjunk; hogy kulturális hódításokat tegyünk és a létünkre törő ellenséges elemeket lefegyverezzük, ahhoz kell most is a lelkek nagy elszántsága, a szívek hazafias lelkesülése, az edzett harczképesség az örök nemzeti eszményekért. Kell mindez most is csak úgy, mint azokban az időkben, melyekről a nagy ősök emlékezete beszél. Ily erkölcsi erők nélkül még a nemzet anyagi boldogulásának kérdéseit sem lehetne sikeresen megoldanunk.

Ezt épen azok a gazdasági természetű alkudozások, melyeket kormányunk mostanában Ausztriával folytat, metsző éllel juttathatják eszünkbe.

Igen, mindazokat a példákat, melyeket az ünnepi látványosságokból meajítottunk, mindazokat a tanúságokat, melyeket a millennium éve nyújtott, foglaljuk hát együtt szívünkbe és elménkbe. Minden példát és minden tanúságot összefoglalva azt az erős hitet vihetjük magunkkal a millennium fénylő évéből a hétköznapi igyekezetnek szürke végtelenségébe, hogy isten, a természet és a történelem a magyar nemzetet felruházták mindazokkal a vonásokkal, melyek neki a nagy nemzeti jövőt és az

önálló állami fejlődést biztossítják. Ezt a szent és erős hitet vallottuk mindnyájan, kik a nemzeti függetlenség zászlója alá sorakoztunk. Ezt hirdetjük ezentul, ha lehet, még lelkesebben, a megváltásban bízó magyar népnek.

M. E.

A választások.

Tegnap Szarvas város választott, a hol nagy küzdelem folyt. H a v i á r Dániel és gr. Csáky Albin közt. Ma Szentesen ejtik meg a választást s azonkívül csak a pótválasztások és az új választások vannak hátra.

A szarvasi választás. Roppant heves küzdelem mellett folyt Szarvason a választás, a hol a függ. és 48-as párt jelöltje: H a v i á r Dániel mérkőzött gróf C s á k y Albinnal. Délelőtt 11 órakor a szavazatok eredménye ez volt:

Csákyra 148
Haviarra 143

szavazott esett.

Mindkét párt óriási erőfeszítéseket tesz. A Csáky-párt a szavazásnál mindég előnyben volt néhány szavazattal. Déli 1 órakor a szavazatok így álltak:

Csáky 227
Haviar 216

szavazatot kapott.

Délután öt órára volt kitűzve a záróra. C s á k y gróf 554. — H a v i á r 338 szavazatot kapott, így tehát gróf Csáky Albin került ki győztesen. Csáky megválasztása a polgárság körében nagy visszatetszést szült.

A rimaszécsi mandátum. A r i m a s z é c s i választókerületben új választást rendeltek el, mert a mint ismeretes a függetlenségi és 48-as jelölt, Fáy Barna is a kormánypárt jelöltje, Draskóczy László egyenlő szavazatokot kaptak. — Mindkettőre 1014 szavazatot adtak le az urnánál Gömör-megye központi választmánya már ki is tüzte az új választást nov. 13-ára. A választás

A „DEBRECZEN” TARCZÁJA.

SZERETŐ JÓ ANYÁM.

Szerető jó anyám
Azt mondotta nekem:
„Te vagy fiam az én
Szerencsétlenségem,
Eddig boldogság volt
Kinos teher most már
Az a gyönyörűség
A mit te okoztal...”

Igazad volt anyám,
Sír bennem a lélek
Hogy annyi keserű
Bűt okoztam néked —
De a te jó szíved
Akármit is sajog:
Én a honszerélem
Rabszolgája vagyok!

Dr. Király Péter.

Dalra vágyom.

I.

Dalra vágyom újra!
Megjött régi kedvem,
Főbaláltam végre
Azt, a mit kerestem!

— Nem irigylem többé
Mások boldogságát;
Nem hallgatom sirva
Vadgalamb bugását.

Forró szerelemtől
Mind, a mit regéltek
Bajos dalu költők,
Elhiszem már néktek.

Csordultig van telve
A szívem is vele, —
El nem is bírja tán,
Meg is hasad bele!...

... Csak egy, mi zavarja
Mely, nagy boldogságom:
Távol vagyok tőled
Én szentem, bálványom!

Járok busongva...

Járok busongva, önfelédten,
— Bajom résztvevőn kérditek...
Miért hervad a kis virág el!?...
Kit szeretek, beteg, beteg!

A lelkem sir, zokogva nyög fel
Ezernyi kfn, mit érezek!
Bánt árma, esend, vidám barátok,
— Kit szeretek, beteg, beteg!

Elzarkódom, kiontom könyvem;
Hiszem, hogy újra éledek!
S hajh! minden csepp elesztí kinom...
— Kit szeretek, beteg, beteg!

Óh jöjj hamar te váravárt hir!
Eloszlik bűm s vidám leszok,
Mint párra lejt szerelmes gerle,
Ha hallom: Ó már nem beteg!

(1895.)

Tassi Miklós.

Pénzt!

A „Debreczen” eredeti tárczája.

Egyszer — valamikor, régen egy szí-
nésznőt szerettem. Megkapott a hangja csá-
bitó varázsa, a szeme égi lángja...
Aztán örült lettem. Erzelegni különben
sem érdemes — megmondta, hogy szegény
vagyok neki, — pénzt! pénzt!

Nem éreztem a csapást. Nem sujtott le,
nem tört össze a szívem sem; úgy éreztem,
hogy egy forgatag kapott meg, valami bűvös,
ellenállhatatlan örvény, hol megszűnik gon-
dolkozni az agy, dobogni a szív, hol csak az
érzések öntudatlan máncra festi az arcot —
mintegy vad vijjogás hallott előttem:
Pénzt! Pénzt!

*

Bizony, az utolsó perczeket éli a sze-
gény, elhagyott Mártha.

Nincsen orvosság arra a betegségre, a
végjátékára a paradicsomból lopott gyönyör-
nek. Még most él, körültekint a szegényes
szobában, a kopott fényezésű butorokon. Még
beszélni is tud, — a hangja olyan száraz,
tompá, hörgő...

Olyan régen volt — szerettel — sze-
rettelek...

Aztán félbeszakítja a göresös zokogás.
A színehagyott arczon végiggördül egy-egy
könnyű; fájt emlék a multból...

Tavaszi volt, az volt a szivemben, mikor
téged láttalak, először — téged, akkor szebb
volt a rét is — tudod — ott bolyongtunk —
ketten — együtt.

Ugye szeretsz, most is szeretsz, úgy mint
én, szenvedélylyel, örökre, szeretsz.

Nem. Eredj! Nem akarok nyomorogni.

tási harcra most egész váratlanul közbesszólott a halál. A függ. és 48-as párt jelöltje, F á y Barna fejnep délbén serkei birtokán 65 éves korában meghalt. Az öreg ur már régebb idő óta vesebajban szenvedett s a választás izgalmi annyira megtörték, hogy ágyba került, amelyből aztán többé nem is kelt föl. Váratlan halálának híre megdöbbenő hatással volt pártjára, amely az ő nevével akart az új harcra menni és pedig a győzelem erős reményével.

A választást a haláleset miatt is megtartják. A választási törvény 83-ik szakasza ugyanis ekkép rendelkezik:

Ha két jelölt egyenlő számú szavazatot nyert, vagy az egyik jelölt időközben az új határnap elérkeztéig meghalt, szintén új választásnak van helye.

A kerület függetlenségi és 48-as pártja az elhunyt helyébe bizonyára fog jelöltet állítani.

Az amerikai elnökválasztás.

Debreczen, nov. 4.

Tegnap a déli órákban Budapestre a köv. távirat érkezett.

New-York, nov. 4.

A mai elnökválasztás eredménye az, hogy Mac-Kinley 242 szavazattal az Egyesült Államok elnökévé megválasztott.

Ezzel tehát befejeződött az a gigászi harc, melyet Mac-Kinley, az északamerikai Unió immár megválasztott elnöke és Bryan, a fiatal illinois ügyvéd vívtak egymással. Ez a harc olyan választási mozgalmat idézett elő Amerikában s annyira igénybevette a többi világrészek figyelmét is, hogy csupán a rab-szolgaszabadság körül folyt háborúságot lehet hozzá hasonlítani.

Nem személyekért izgatta magát az Egyesült Államok 50 millió polgára. Az dönt

el ezen a választáson, hogy fenttartsák-e az arany uralma a világforgalomban, avagy megdőljön ez s helyét az ezüst foglalja el. Európa természetesen az arany párton volt s ekként kénytelen kellett Mac Kinley győzelméért lelkesedni, aki pedig esküdt ellensége Európa hegemoniájának s a gazdasági téren már meg is próbálta a hegemoniájának s a gazdasági téren már meg is próbálta a hegemonia megdöntését. De Bryan még ennél is veszedelmesebb volt az ő világra nézve, mert ő az arany uralmát akarta megtörni, ami pedig ismeretlen mérvű válságba sodorná Európa egész gazdasági létét.

S ezért Európa a kisebb rosszat választja Mac Kinley mellett agítált, míg Ázsia ezüstválasztás országában Bryanért lelkesedtek.

Mac Kinley győzelmével vége van a világharcnak; ma éjfélkor beveződött a választás, mely újra biztosította a sárga fémnek világuralmát. Biztosította? A bimetalisták tagadják ezt, s azt állítják, hogy csupán prolongálta őt esztendőre. Lehet. Mert a bimetalizmus eszméjének hódítását egyelőre belátni nem lehet.

De bizony egyelőre van aktuálisabb dolog ennél, mert a mikor Mac Kinley e foglalja a csendes Cleveland örökét, a washingtoni fehér ház attól a perctől löhadiszállása lesz az Európa ellen folytatandó gazdasági háborúnak. Az 1890-iki Mac Kinley-bill bebizonyította, hogy az új euók nagyon erősen érti ezt a stratégiát s Európának, de legkevésbé az európai iparos államoknak okuk van arra, hogy megnyugvás nélkül nézzenek a jövő elé.

Mac-Kinley megválasztása nem veendő betűszerinti értelmében, mert ez csak decemberben fog következni. Az Egyesült Államok

választási rendszere tudniillik az, hogy az összes államok 447 megbízottat választanak határozott program alapján s ez a 447 megbízott közül 242 Mac-Kinley párti s így az ő elnökké választása kétségtelen dolog.

Id. Orbán József.
1818-1896.

Öszinte részvétellel értesülünk arról a súlyos csapásról, mely a debreczeni főiskola jogakadémiájának tanárát, dr. B a c z o n i Lajos és családját, valamint a helybeli ügyvédikar egyik tagját dr. O r b á n József rokonságukkal egyetemben érte. Az éjjel jobb létre szenderült apósa, illetőleg édes anyja, O r b á n József, a sárospataki testvér-főiskola érdemekben gazdag nyugalmazott tanára, ki 1895 évben gyermekei kedvéért városunkba jött lakni s itt is hunyt el árokutcai lakásán tegnap éjjel.

A megboldogult, ki 30 éven keresztül volt a sárospataki főiskola egyik dicsekedése s 40 éven felül szolgált a magyar református tanügynek, 1818 ban nov. 21-én született Nagy-Barcán, Borsodmegyében. Atyja református tanító volt. A kiváló tehetséget mutató gyermek gimnáziumi s theologiai tanulmányait a sárospataki főiskolában kezdte s végezte; a szeniori díszes tisztséget is viselte, majd nagytróró ifjak szokása szerint külföldi egyetemeket látogatott s hazajövet, a miskolci r. gimnáziumhoz választott tanáru 1848-ban. Innen 1861-ben Sárospatakra vitték át, először a gimnáziumba, néhány év multán pedig az akadémára léptették elő, hol az egyetemes és hazai történelemnek, az egyetemes és európai jogtörténetnek volt nagy tudásu, lelkes előadásu tanára, kinek minden szaván a hitattal csüggték tanítványai s mint embert és tanárt köztisztelet és igaz szeretet környezte.

Hajlott korára tekintettel 1891-ben vonult nyugalomba s érdemeiért a főiskola az

Hiszen a ruhám sincs még kifizetve. Hagyj el! Vagy pénzt hozz, igen pénzt, sokat . . . sok pénzt!

A rekedt köhögés kisére félbeszakította. Az orvos a szokott közönynyel várta be az agónia végét.

»Nem soká fog tartani« sugá.

— Szegény öreg asszony. Ki voltál te, mi voltál te? Te is szerepeltél abban a nagy komédiában, aminek élet a neve?

Szegény asszony, öreg asszony!

Olyan neveléses is az, ha falevel hull a faról olyan neveléses is az, vénült arcczal hulló hajjal a szerelmedről beszélni . . .

Olyan kesernyés tableaux volt. a lámpa halvány fénye megvilágítja a szoba kaczer rongyait, az üveggyöngyök, a haldokló nyakán. Azon a nyakon, melyet gyémántokkal takartak egykor, azon a ránczos barna nyakon . . .

Miért még el . . . Hiszen szeretlek — tied az élet — te vagy a boldogságom. Féltekeny vagy! Eh eredj! Hiszen nem szeretem azért, hogy a karján sétaltam — érted e, nem szeretem . . . Elmegy . . . nem jó már vissza . . .

— Még 20 percze van, — mondá magában az orvos.

Az asszony összeretette mellén sovány kezét: talán lecsendesült a belső harc, talán nem fájt már úgy az a makacs, követelő szív. —

Az óra lassan ketyegett, érzéketlenül a földi szenvedés iránt. — Egy kettő; — egy kettő . . .

— Olyan jó így. Te is szeretsz, én is szeretlek. Boldogságról édes álmodtam, most itt vagy. Ki ez az ember ott? Mi az

ott a kezében? A tárczáját kínálja, cserébe a boldogságomért, szerelmemért — pénzt! pénzt!

Az orvos, az a közönyös teremtés tenyerébe hajtotta a fejét és gondolkozott. Arra a színészre gondolt, akit úgy szeretett, aki talán szerette is — a kinek pénz kellett. Fájt a válasz neki, pedig örök törvénye ez a világnak s most valami keserű elégtételfélét érzett; a sors keserű ostromcsapását, a bálutáni éj fagyos józanságát. Mikorra ide jut az is, akit eddig imádott, a kit most megvetett, a kit akkor is, most is csak szeretett.

— Miért jöttök hozzám? Nem vagyok szép, nem tudok ölelni, elvittetek őt: hova tettétek? Őh meghalt, érzem, megöltétek őt. Vér . . .

Vidd el innen az aranyaidat, az ő vére tapad rája. Cserében adtátok érte! S én őt dobtam el! Hahaha, haha, ej, ha még sirni tudnék . . .

A végpercz közeledett, a kiáltások mind tompábbakká, mind szaggatottabbakká váltak, eljött a nagy éj, mely elfedi a szemérmes arczapirulást s a festett ajkakat — elfedi azt az egész nagy lomtat, a minek világ a neve.

— Vissza! Menj-tek el . . . Meguntam . . . Miért hagytok itt? Faj, nagyon faj. Hát mégis csak a nyomor! Nyomor! Eldobtam őt is . . . Mindent áldoztam! Isten . . . add vissza . . . Nyomor . . . elveszni . . . itt . . . pénz! . . .

Felegyenesedett az ágyában, a szája felnyílt, mintha átkozódóék; a merev szemeiből valami vértelen rémület beszólt. Lassan kezdett a vér is előszivárogni az ajkára, egy csepp, két csepp, egy egész tenger.

— Pál . . . Oda . . . Nem . . .

— Pénzt, pénzt! ordítá remegő, lázas hangon — aztán . . .

Aztán olyan szép piros volt a vánkos, az ágy — a fehér ágy a piros vértől.

Valamikor — nem is olyan régen — egy színészről szerettem Talán ő is szeretett.

Régi történet! Megmondta, hogy szegény vagyok — ő pénzt akar.

Nem fájt a csapás csak elkabultam tőle. Még a szívem sem szólalt fel ellene, mi köze is volna hozzá. S a mint kabul homlokom neki támasztam a kávéház vastag tükörüveg ablakának, úgy éreztem, hogy ált mot látok.

Kinu a fagyos szél lerázott a lombtalan fákról egy egy hópelyhet. Egy vén ember börtorkálva ment a fagytól csillámos uton.

A szomszéd asztalnál jó társaság volt együtt, fiatal urak, szép fiatal leányok. A mulatság a tetőponjára hágott. A bortól hevült festett arczok belekezdtek a Manmon dícsőítésébe.

Pénz! s ebben a perczen úgy éreztem, hogy nincsen sammi a világon, sem szeretet, sem becsület. — Nincs hír, nincs boldogság, tulajdonképp nincs is semmi, csak pénz.

Önkéntelenül erre a jelenetre s akkor lélekállapotomra gondoltam, mikor orvos barátom a fenti történetet elbeszélte előttem, újra elkabult a fejem. Ugy éreztem, mintha most is hallanám — s az én rekedt torkom is csak azt susogta, s érte ta én megtagadtam volna mindent.

Pénzt! Pénzt!

akkori viszonyokhoz mérten szép nyugdíjat szavazott meg neki.

A múlt évben áldott lelkü nevével Debreczenbe költözött, hogy két gyermekéhez közelebb élhessen.

Orbán József nemcsak a katedrán; hanem az irodalom terén is nagyon értékes tevékenységet fejtett ki. Irt számos elemi iskolai tankönyvet, melyek annak idején a legkitünőbbek közé tartoztak, egyikét másikat még most is használják, a tankönyv irodalom óriási fellendülése daczára. Irt egy nagyon becses tanulmányt az alapok és alapítványok jogi természetéről; megírta a sárospataki hírneves énekhar történetét; irt emlékbeszédeket, melyek közül különösen kiemelendő a Palóczy László temetése alkalmával tartott; számos egyházi politikai czikket felül foglalkozott a sárospataki főiskola történetének megírásával, de ebben megátolta a halál. Belső barátja volt Kazinczy Gábornak, kívül ének levelezésben állt s ki halála előtt is éppen hozzá akart levelet írni; jó barátja volt Tompa Mihálynak, Léva Józsefnek.

Szépén, nemesen leélt élete után csendes volt elnyugvásig. Hétfőn délben, hirtelen rosszul lett s elméletét nem is nyerte többé vissza, hanem csendesen elaludt. Halálát neje kivül, aki a század elején szerepelt jeles nő, Terhes Sámuelné, gyermekei, dr. Bacsoni Lajosné, dr. Orbán József, dr. Orbán Barna s-szentpéteri orvos, Orbán Réza és kiterjedt rokonság gyászolják.

Táviratok.

Mária Dorottya esküvője.

Budapest, nov. 5. (A Debr. ered. táv.)
Mária Dorottya kir. hercegnő és Fülöp orléans herceg esküvője ma ment végbe a Schönbrunn kastélyban. Az esküvő lefolyásáról Bécsből a következőket jelentik: ma ment végbe nagy fényvel a legmagyarabb kir. herceg leányának esküvője, melyen az udvar oly fényt fejtett ki, hogy régen láttak a bécsiek ahhoz hasonlót.

Sietünk nőlvásóinknak legalább nagyjában leírni ezt a sok fényt és pompát, mely az orléans herceg arájának kelengyét teszi.

Első helyen említjük a gyönyörű menyasszonyi ruhát, mely a legnehezebb fehér, ezüsttel áttört moiréből készült és en relief arany himzéssel van díszítve és mely 4 méter hosszú ovális uszályban végződik. A ruhán a Bourbonliliom motívumai az uralkodók; ez a virág tudvaleg, fehér mezőn Franciaország királyi családjának cimere; ugyanez a himzés szegi be a szoknyának tabelier alakú előrészt, narancsvirág- és mirtusból való girlandokkal kombinálva. Két ugyanilyen girland grációzanul esik az uszályra. A virág alatt tül illuzióból való duzzadó puffok emelkednek. A derek kivágását mirtus és narancsvirág ágak díszítik: egy másik ilyen ágmasut vonul át a derekán, mely épp úgy, mint a hosszú ujj alengoni csipkével van ékesítve.

Egy másik nagy alkalomra való ruhán is a bourbon virág díszre látható, azon a gyönyörű ruhán, mely a renúncziáció avami aktusán volt használva és mely rózsaszínű satin duchesseből készült; ebbe a ruhába is nagy fehér liliomok vannak bele szövve. A manteau de cour gazdag vateau-fodrokban ereszkedik alá; ez a köpönyeg sima satin duchesseből készült s ezüst himzésű apró liliommal és drága csipkével van ékesítve.

A kir. hercegnő az esküvő alkalmából tervezett ünnepeiségekre is több toilletet kapott; ott van a többi közt egy fehér brokát ruha; a körvonalak ezüsttel vannak kihimezve, ez a ruha a leghatásosabb valamennyi között, a derek mousseline de soie-val és drága csipkével van díszítve.

Egy másik ruha rózsaszínű moiré antik-kól készült uszály szásznyolcvan centiméter hosszú; az en coeur kivágott derek drága csipkével van borítva mely écharke szerűen esik a jápe-re. Igen szép egy rózsaszínű satin Gismondából való robe montante, melynek díszítése drápp brüggi osipkéből való ezt a ruhát kiegészíti egy Figaro-kabátka, melyből gazeből és csipkéből való devent látszik ki.

Bársonyruha is van sok a kelengyében; különösen szép egy velours antikból való ruha, melynek dereka eau de Nil plastronnal van díszítve.

A küszöbön álló téli évadra való tekintettel az utcai toillettek vastag szövetből készültek; Házi ruha is nagy választékban van; a kir. hercegnő bőven válogathat a legegyszerűbb, könnyű finom gyapotszövetből való reggeli ruha és a legdrágább, selyemmel bélelt és rüsszel gazdagon díszített pongyola ruha között.

Az esküvői szertartást Grusch a bibiros, bécsi hercegek végzt. Midőn az ifju pár elmondta az eskü szavait, József kir. herceg hangos zokogásban tört ki. A menyasszony rendkívül boldognak látszott.

A megsértett Pichler.

Budapest, nov. 5. (A Debr. ered. táv.)
Pichler Győzőről, Kossuth Ferencz titkáráról kit a kölesdi kerület most az országgyűlésre küldött fel, néhány hét előtt G. Bíró Zoltán, a »Magyar Néplap« munkatársa azt írta, hogy éjjel összeveszett egy orfeumi énekesnővel, — miközben egy a dolgukba vonatkozó tisztes családapát megvert s felszólitotta Kossuthot, hogy vegyen titkárul tisztes keresztény embert, ne ilyen közmaszkarat. Pichler sajtóperit indított ellene melyet ma tárgyalta k. — A vádlott nem jelent meg. — Erkölcsi tanukul kihallgatták Kossuthot, — Eötvös Károlyt Jókuthy tálibíró. Az esküszék vádlottat vétke s nek nyilvánította s a törvényszék rágalma z a s é r t 60 frt pénzbüntetésre ítélte.

A rágalmozó Ugron.

Budapest, nev. 5. (A »Debr.« ered. táv.)
Ugron Gábor tegnap délelőtt Szentesen Sím a Ferencz érdekében nagy beszédet mondott, a melyen rettenetes hangon támadta a kormányt az új képviselőháza, a melyet nem akar törvényesnek elismerni, hanem azt mondja, hogy »csak gyűjtemény, melyben szelid és fenevadak vannak, hol a szolgák különböző egyenruhában, de egyenlő konvenczió mellett angasztattak.«

Azután dicséri az Ugronpárt munkáját a lefolyt országgyűlésen s azt mondja, hogy csak az volt egyedüli ellenzék s ezért üldözte annyira a kormányt:

Becsületünkre válik — ugymond — hogy elbuktunk, de nem válnék arra, ha meghajolnánk az önkény előtt. — Az én álláspon-
tombom magasabb ennél. Hirdetni fogom az ország egyik végétől a másikig, hogy a kormány, mely magát a törvény fölé helyezte, helyeztessék álláspontjával egy vonalra. Mert vagy rabszolgává kell, hogy a nemzet váljon és huzzuk az osztrák igát, vagy forradalmi tere kell lépnünk. Folytanunk kell előbb alkotmányosan a küzdelmet a végsőig s ha lehet, meg menteni az országot a forradalomtól. A kormány politikája azért gyalázatos, mert nemcsak erkölcstelen, de a nemzetet a forradalom felé akarja sodorni, melyől megóvni a nemzetet minden becsületes hazafinak kötelessége. Míg a kormány életre, halálra támadott bennünket, addig Kossuth hátulról rohan meg.

Amint a nép Kossuth nevével halotta, riadó éljenzésben tört ki. Ezen Ugron roppant feldühödött és képéből kikelve kiáltotta a hallgatók felé:

— Aki az orozva támadást szereti, csak éljenezzen, mert míg mi egy erős felvértezett páncéllal fedett ellenféllel vívtunk addig egyik

lábunkat megragadták Kossuthék, a másikat elrántotta a néppár.

Ugron beszéde Szentesen óriási elkeseredést szült s az ott levő Kossuthpárti képviselők, valamint Olay Lajos, Sime ellenfelé elhatározták, hogy a pártnak és vezérének ilyen szantszándékos és rosszakarat rágalmozását szó nélkül nem hagyják. Ezért aztán — mivel időközben Ugron hazautazott Budapestre, a következő táviratot küldötték utána, melyet Ugron aztán az asztalán talalt:

Ugron Gábor — Budapest.
Olay Lajos megbízásából a Kossuth személyét sértő azon nyilatkozatáért, hogy az »Eljen Kossuth« kiáltásokra ön azt felelte: A ki az orozva támadó kutyát szereti, az éljenezze Kossuthot! Lovagias elégtételt kérünk. dr. Tasnádi Antal, Krissztián István.

Ugron erre a következő távirattal felelt: — Hetvenkedésüket visszautasítom, ha tolakodnak: kidobatom.

— Olay hír szerint Símát is kihivatta.

A szentesi választás.

Szentes, nov. 5. (A »Debr.« ered. táv.)
A szavazás rendkívüli érdeklődés mellett kezdődött. D. e. 11 óráig Sím a Ferenczre 360-an szavaztak. Az Olay pártiakra csak délután kerül k sor.

Ujdonságok.

* **Imre napja.** Az ismert névnapok közül mára ez érkezett el a kalendáriumban, a mely a magyar határozottságnak egyik emléket tartja fenn Imre király neve folytán. Ebből persze egyenesen következik, hogy az Imréket Magyarországon általában, nálunk Debreczenben pedig különösen szeretik. Ma is sokan üdvözölték a város Imréit, közülök sokan megfordultak Sím onffy Imre kir. tan. polgármester és Dóczy Imre főgimn. igazgató házánál s fejezték ki a legjobb kívánatokat, amelyeket mi is szívünk érzése szerint tolmácsolunk e sorokban.

* **Esküvő.** Tegnapeste 5 órakor fényes esküvő volt a nagy templomban, amelyet az egész debreczeni művelt társadalom szívből fakadó öszinte örömmel fogadott s a legjobb kívánatokkal halmozta el az ifju párt. Dr. Galánffy János aradi kir. aljárásbíró, ki alig pár hete távozott körünkből, hol törvényszéki jegyzősége idejéből a legjobb emlékeket hagyta hátra, — esküdt örök hűséget Öreg Ilonka kisasszonyuk, dr. Öreg János ref. feisk. tanár leányának. Legyen boldogság és szeretet a vezérük az új életben s kísérje őket a megelégedés. Ez a mi és az egész Debreczen szívből fakadó óhajtása e szép frigy alkalmából.

* **Házi mulatság.** Párját ritkító kedves összejövetel volt nagyt. Marjai Péter nagylétai ev. ref. lelkész, a hosszupályi kerület megválasztott országgyűlési képviselőjének vendégszerető házában, a ház szeretetre méltó urnőjének nevenapja alkalmából. Ez az este fényesen igazolta, hogy mekkora közkedveltségnek örvend ez a nagy érdemű férfi a maga kerületében mert nem csak saját párt-hívei, hanem a pár nappal még politikai ellenfélként szerepelt szabadelpárti tekintélyes emberek is elhalmozták úgy őt, mint ünnepelelt házastársát tiszteletük és nagybecsülésük kétségtelen jeleivel. A gazdag estebéd folyamán Szinay Gyula országgyűlési képviselő mondotta az első felköszöntét a ház szeretetreméltó urasszonyára. Utána természetesen mások is bő részt vettek a magyar közét-

* **Az iparkiallítás állandósítása.** A Kereskedelmi Muzéumot, amely a 1886. évtől az ezredéves kiállításig a városligeti Iparcsarnokban volt elhelyezve a kereskedelmi miniszter intézkedése folytán most az ezredéves kiállítás berekesztése után újból szervezik és lehetőleg rövid idő múltán oly alakban nyitják meg a nagyközönség előtt hogy a tárlat teljesen hű képet adja a hazai termelés minden ágazatának s egyúttal biztos utmutatóul szolgáljon a fogyasztóknak arra nézve hogy szükségleteik mely termelőnél fedezhetik legelőnyösebben. A restaurálendő tárlat iránt a kiállítók körében nagy érdeklődés mutatkozik s a most bezárt ezredévi kiállításból már eddig is számos fényes csoportozatot ajánlottak fel a Kereskedelmi muzeum igazgatóságának. Az igazgatóság úgy intézte a dolgot hogy a tárgyak áthelyezése és újból való elhelyezése a kiállítóknak minél kevesebb költséget okozzon. Különösen gazdagnak ígérkezik a bányászati, vas- és gépipari, vegyszeti, fa- és bútortipari csoport. A házi ipari cikkeknek nagyrészt, a melyek az ezredéves kiállításon voltak, a Kereskedelmi Muzéum Kerepesi-úti házi ipari bazárjában helyezik el.

* **Görög katolikus mise Debreczenben.** Szombaton d. e. 9 órakor a Debreczeni róm. kath. templomban Varga László h.-bőszörményi gör. kath. esperes plébános magyar misét mond, amelyre híveit azzal hívja meg, hogy a róm. kath. lelkészek által megkeresztelt gör. kath. gyermekeknek a bérálás szeá'ságát görög r. tus szerint fogja kiszolgáltatni. — Ideje volna templomot építeni, mikor 1800 gör. ka'h lélek van.

* **Katonazene a Margit fürdőben.** A Margitfürdő díszteremben vasárnap e hó 8-án d. u. 4-6 óráig katonai hangverseny lesz, melynek műsora a következő: 1. Induló, 2. Nyitány a Denevér operettéből Krauszól 3. Az illatos zöldben keringő Zikoffól, 4. Ábránd a Bajozokból Leoncavallólól 5. Indiai katonai szemle jellemdarab Albertől, 6. Katona kedvese Krauszól 7. Bécsei ének Komza K. tól, 8. Szivtől szivig polkamazur Kraltól.

Hét millió örökség.

— Derecskei új nábobok. —

Derecske, nov. 3.

Nagy idők óta nem történt már Derecskén olyan országos szülő szenzációs esemény, mint most, mikor néhány idaváló szegény ember váratlanul lett milliós. Az egész község, de a vidék lakossága is csak erről a nagy eseményről beszél és irigykedve néz mindenki az eddig szegény sorsban élő Kám-család tagjaira, a kik közül különösen Kám Márton vasuti kalauz és Weber János kerékgyártó neje örökölték most több millió forintot, a nélkül, hogy ilyen nagy szerencséről valamikor csak álmodni mertek volna.

A nagy feltűnést keltő örökség történetének előzményei következők:

Még 1860-ban vándorolt ki Romániából Magyarországra egy Kám Venczel nevű szegény oláh ember, — a kinek hazájában volt, egy gazdag fivére. Ezzel azonban összeveszett mikor Romániából eltavozott és nem is váltottak egymással több levelet. Kám Venczel egy magyar katonatiszt szolgálója lett, később Derecskén meg is nősült, és meghalt.

Azalatt elfelejtett bátjának különös szerencse folytán egyre gyarapodott a vagyona és mikor ő is meghalt, nagy vagyonát ismeretlen tartózkodású öccsére, Kám Venczelle, vagy ha már meghalt, annak családjára hagyta örökéül.

A vagyon egyre kamatozott és most már

bét millió forintot tesz ki. Minthogy pedig az örökséget kezelő román hatóság sehogysem tudta felfedezni a végrendeletben megnevezett rokonokat a magyar hivatalos lapban a Budapesti Közlönyben is köröztette őket, mint-hogy tudomásukra jutott, hogy a gazdag Kám fivére Romániából való kivándorlása után Magyarországon telepedett meg.

Igy derült aztán ki, hogy Kám Venczel a szegény tisztiszolga elhunyt szegényen és hogy gyermekei most is Derecskén tartózkodnak.

Ezeket azonnal értesítették már a nagy szerencséről és a derecskei Dáriusjelöltek közül Kám Márton vasuti kalauz, Weber János kerékgyártó neje, valamint a boldog atyafiság többi tagjai már jelentkeztek és igazolták a nagy örökséghez való jussukat.

A család egyik tagja már el is utazott Romániába és az egész rokonság megbízásából megtette a szükséges lépéseket az örökség kiszolgáltatása érdekében. Onnan azt az örövendetes hírt hozta Derecskére, hogy az örökséghez való igényüket megállapították és a hivatalos formások elintézése után megkapja a most még szegény Kám család a körülbelül 7 millió forint értékű örökséget, a miből Kám Mártonra és Weber Jánosra jut a legnagyobb rész.

Derecskén természetesen egyébről sem beszélnek most, mint erről a mesebe való nagy kincséről és kíváncsisággal várják, hogy mit csinál majd a szegénységhez szokott Kám család a milliókkal.

Párbaj öngyilkossági szándékkal.

Különös öngyilkossági kísérlet foglalkoztatja most a budapesti rendőrséget, mely nem igen szokott hitelt adni a romantikus történeteknek. Pedig most is szerfelett regényes dologról van szó, két ember lövöldözött egymásra, mert így akartak a halálba menni, a hova a nyomor kergette őket.

Réggel két órakor a Rókus-kórház felvételi irodájában tamolygott be a két ember Németh János és Radasi Imre, mindketten tolnamegyei napszámosok. — Az inpekciós orvosnak panaszosan előadták, hogy megsebesültek, kérik tehát, hogy nyújtson nekik gyors segítséget.

Az orvos nem annyiban a dolgot, megvizsgálta a két napszámost, konstataulta, hogy revolvértől származott lövő sérülés érte őket. Kérdésére aztán a napszámosok felvilágosításal is szolgáltak:

Elmondták, hogy együtt jöttek Budapestre hogy itt valami foglalkozás után nézzenek, mert otthon nem tudtak megélni, természetük is rossz volt, családjuk nyomorogni volt kénytelen. itt a fővárosban csalódtak reményeikben, nem kaptak foglalkozást s nagy faradsággal tudták annyit megkeresni, hogy nyomorúságosan tengethették életüket.

A két ember nagyon elkeseredett s végzetes elhatározásra szánták magukat. Németh volt az indítványozó s a mint tegnap lakás, pénz nélkül bolyongtak, — megszólitotta társát:

— Te Imre, öljük meg magunkat, ugyanis eleget szenvedtünk.

Előadásuk szerint erre mindketten beleegyeztek a tervbe, csak éppen az öngyilkosság módját keresték. Radasinak is, Némethnek is volt egy-egy pisztolya, a Radasinak támadó a gondolata:

— Egymást löjjük agyó; — mondta pajtásának, a ki ráállt a furcsa öngyilkosságra. Elvetődtek egy magános, külvárosi utcába, ott aztán közel egymáshoz szembe álltak. — Mezvitták a halálharcot tanuk nélkül. Németh kiáltotta el magát:

— Lőjj, ide a mellemre.

Egymásután két lövés dördült el, — mindegyik talált, de csak gyengén sebesítette meg a két embert, akik a Rókusba vándoroltak. Így beszéltek el itt a regényes öngyilkosságot, melynek ügyében vizsgálatot indít a rendőrség.

Közgazdaság.

Kőbányai sertés-piacz.

nov. 4.

Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű Öreg nehéz (páronként — 400 kigra felüli sulyban) — krig. 3. Fialat nehéz (páronként 20 kgon felüli sulyban) 52-53 krig. 4. Fialat közép páronként 251-320 klg. — sulyban 54-55 krig. 5. Fiala könnyű páronként 250 kgr. terjedő sulyban — krig. Magyar szedett nehéz páronként 280 klg. sulyban 52-53 krig. Közép páronként 220-230 klg. sulyban 44-45 krig. Könnyű páronként 200 klg. sulyban 43-44 krig. III. Szerbia Nehéz páronként 260 klg. felüli sulyban 53¹/₂, 54 krig. Közép páronként 220-260 klg. terjedő sulyban 45-46 krig. Könnyű páronként 220 klg. erjedő sulyban 53¹/₂-54 krig.

Sertés létszám 1896. nov. 2-án napján volt készletben 6183 drb. 1896. nov. hó 3-ik napján felhajtott 490 drb. 1896. nov. 3-ik napján elszállított 359 drb. 1896. évi nov. hó 4-ik napjára maradt készletben 6318 drb. A bizott sertés üzletirányzata — változatlan.

Budapesti gabonátözsde

nov. 4

A készárúzet hivatalos árjegyzései akövetkezők

B u d a	kg	Ar 1.0 klg.	kg	Ar 100 klg
Bánsági	75	76	76	
"	77	7.60	7.70	7.70 — 7.80
"	79	7.80	7.90	7.75 — 7.85
Tiszavidéki	75	76	76	
"	77	7.75	7.85	7.90 — 7.90
"	79	7.85	7.90	7.95 — 8.05
Pes.vidéki	75	76	76	
"	77	7.70	7.75	7.70 — 7.85
"	79	7.85	7.90	7.90 — 8.00
Fehérmegyei	75	76	76	
"	77	7.70	7.75	7.75 — 7.85
"	79	7.75	7.80	7.90 — 8.00
Bácskai	75	76	76	
"	77	7.65	7.80	7.80 — 7.90
"	79	7.90	8.00	8.00 — 8.10
Észak magy	75	76	76	
"	77	76	76	
"	79	76	80	

	Min. hekt.-ben	Ar 100gram
Rozs elsőrendű	70-72	6.65 6.70
" másodikrendű	—	6.55 6.05
Árpa takarmánynak	60-62	4.00 4.30
" égetni való	62-64	5.10 5.90
" serföldzei	64-66	6.50 8.00
Zab	39-41	3.45 6.00
Tengeri búsa	—	4.25 4.30
" más nemű	—	1.15 4.20
Repce búsa	—	0.00 1.57
		10.25 10.00

Hadkötelesek figyelmébe.

Felhívás.

56.000

1896. H. M. számhoz.

A magyar királyi honvédelmi miniszter az 1889. évi védtörvény 35. szakaszához képest, az 1897. évi ujonczozásra vonatkozó előmunkálatok teljesítését oly czélból rendelte el: hogy azon esetre, ha az 1897. évi ujoncz jutalékok tetteles kiállítását a törvényhozás megszavazza, az állítás, az 1889-ik évi védtörvényben kijelölt és márczius 1-től aprilis végéig terjedő időszak folyamán alatt, teljes és biztos adatok alapján, s mind a magán felek törvényes igényeinek kellő figyelemben tartásával, mind a hadsereg és a honvédségre nevezve legkedvezőbb eredménnyel fogatosíthatassék.

Ezen előmunkálatok közé tartozik többek között:

A) Összeírása az 1876., 1875., 1874. években született ifjaknak, a kik az 1897-ik évi sorozásra felhívott korosztályokat képezik.

B) A sorshuzás.

A szolgálati kötelezettség teljesítése tekintetében megengedett és a védtörvény 31-34. §§. szerint a póttartalékba való besorozásból avó kedvezmény iránti folyamodványoknak a felek által, és pedig:

C) a családfentartók, vagy azok gyámoltására szorult rokonai;

D) az öröklött mezei gazdaságok birtokosai;
 E) a papjelöltek és papnövendékek;
 F) a tanítók és tanítójelöltek által való előkészítése és benyújtása; — végre
 G) a felhívott korosztályokba tartozó, s egyévi önkéntesül való felvétel végett történt jelentkezések alkalmával hadképteleneknek talált egyévi önkéntes jelöltek, valamint az egyévi tényleges szolgálat kedvezménye a védtörvény 25—29. §§-ai szerint igénynyel bíró és azt a sorozás alkalmával érvényesíteni kívánó ifjak által az egyévi tényleges szolgálat kedvezményének biztosítására, illetőleg megadására vonatkozó kérvényeknek felszerelése és benyújtása.

A) Az összeírás.

Mindazok, a kik az 1879. évi ujonczállításra, mint 1-ső, 2-ik 3-ik korosztálybeliek vannak felhíva, vagyis a kik az 1876., 1875., 1874. években születtek, kötelezve vannak az alulírt községi előjárónál az összeírási jegyzékbe leendő fölvétel végett, a nélkül, hogy külön szóbeli vagy írásbeli felszólítást várnának és tekintet nélkül, arra, vajjon ugyanazon községbeli illetőségük-e vagy sem, ha még eddig nem jelentkeztek volna 10 nap alatt, de legkésőbb november hó végéig, személyesen megjelenni, vagy írásban jelentkezni; s ellenkező esetben a mulasztás hátrányos következményeit a védtörvény 34-ik szakasza szerint, maguknak tulajdoníthatják.

E törvény 35-ik szakasza ekként szól:
 A legközelebbi ujonczállításra felhívott korosztályokban (37. §.) mindegyik hadköteles tartozik a megelőző év november havában beiratás végett illetőségi községének avagy állandó tartózkodási helyének előjáróságánál, akár írásban, akár személyesen élő szóval jelentkezni.

A ki ezen jelentkezést, a nélkül, hogy legyőzhetlen akadályok hátráltatták volna, elmulasztja, kihágást követ el, és 5 frttól 100 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Az összeírási lajstromok nyilvános helyen a végett tételnek ki, hogy azokat mindenki megsejmelhesse és feljelenthesse azoknak neveit, a kik az összeírásból bármi módon kimaradtak, vagy abba tévesen vétettek föl; nemkülönben, hogy az illetőségi sorozójáráson kívül leendő állíttatás megengedése, vagy a szolgálati kötelezettség teljesítése tekintetében megengedett valamely kedvezmény iránti folyamodványok ellen netáni kifogását, a járási tisztviselőnél mindenki megtehesse.

A községben nem illetékes (idegen) állításkötelesek szintén minden felhívott korosztályban összeírandók

A ki idegen sorozójáráson tartózkodik és fontos oknál fogva (például mint hivatalnok, vagy tanuló stb) nem hagyhatja el tartózkodási helyét, az illetékes járásbeli tisztviselőnek előlegesen tett megkeresése és ennek engedélye folytán, a tartózkodási hely sorozó bizottsága elé állíttathatik.

Hogy az ily megkeresések idejében meg történhessenek, az illető feleknek, az összeírásra való jelentkezés alkalmával, és pedig legkésőbb november végéig, esetleg tartózkodási helyük hatósága útján folyamodniok kell az illetőségi járásbeli tisztviselőkhöz.

B) A sorshuzás.

A sorshuzás sorozó-járásonként, és csak az 1-ső korosztályban összeírt ifjakra nézve, eszközöndő. Ezen sorshuzás, a járásbeli tisztviselőnek s a községek előjáróinak jelenlétében fog megtörténni s határnapjával 1897 évi Január 8-ik napja délelőtt 9 órakor Debreczenben a városháza nagyteremébe tüzetik ki.

A kik bármi okból akadályozva volnának a sorshuzáson megjelenni azok helyett netaláni meghatalmazottjuk, vagy a sorshuzás vezetője által kijelölt más egyén fog sorsszámot húzni, a mely az összeírtokra nézve azon tekintetben, vajjon az ajánlás és beosztás fentartásával besorozott egyén a hadsereg vagy a honvédség ujonczjutalékába, avagy azok

póttartalékába illetőleg a póttartalékba közvetlenül besorozott egyén a hadsereg vagy a honvédség póttartalékába lesz-e beosztandó. — a büntetésből a korosztály és a sorsszám rendén kívül való állításnak, vagy a hivatás-szerű tengerészeknek a hadi tengerészeti ujoncz-jutalékába való beosztásának eseteit kivéve — az állításkötelezettség egész idejére irányadó leendő.

Az összeírt hadköteleseknek tehát a sorshuzásra nem kell szükségképpen személyesen megjelenni.

C) A családfentartók kedvezménye.

A családfentartók kedvezménye a póttartalékba való besorozásban, továbbá a béke idején kivételes tényleges szolgálattételre való behívás alóli felmentésben áll.

A családfentartói igény igazolására vonatkozó okiratok, felszólamlási folyamodvány kíséretében, a felmentendő állítási kötelezettségének tartama alatt minden év január és február havában, a járási tisztviselőnél, legkésőbb azonban a fősorozás alkalmával a sorozó-bizottságnál nyújtandók be.

Azok, a kik az illetőségi sorozó-járáson kívül való állításukért folyamodnak, egyidejűleg a családfentartókat megillető kedvezményre való igényüket is érvényesíthetik és igazolhatják.

A felszólamlási kérvények elsőfokulag az illetékes (mozgó vagy állandó) sorozó-bizottság által intézettek el, és csak akkor vétetnek érdemleges tárgyalás és eldöntés alá, ha a fölmentetni kért hadköteles besorozatik, vagy ha kórházba volna adandó, avagy a felülvizsgáló-bizottság elé volna állítandó; nemkülönben ha megkeresés útján valamely idegen sorozó-bizottság előtt állíttatik.

A hadi szolgálatra alkalmatlanoknak talált hadkötelesekre vonatkozó felszólamlási kérvények, mint tárgytalanok, a feleknek visszaadandók.

A családfentartók gyanánt fölmentetni kért hadkötelesek tehát, — kivéve az idegen sorozó-járáson tartózkodó és az ottan való megvizsgálatásra engedélyt nyert ilyen hadköteleseket, — az illetőségi járásbeli sorozó-bizottság előtt megjelenni kötelesek.

A felszólamlási kérvények és azok mellékletei bélyegmentesek.

A felekezeti anyakönyvvezetők a családi értesítők kiállításáért, amennyiben azért díj követelhető, 2. o. é. forintnál, — az előbbi években kiállított családi értesítők megújításáért pedig 1 o. é. forintnál többet nem követelhetnek.

A családfentartói kedvezményben részesítendő és a póttartalékba osztandók be a védtörvény 34-ik §-a szerint a következők:

1. a keresetképtelen apának vagy özvegy anyának egyetlen fia, vagy annak nem létebeu egyetlen veje, az utóbbi azon esetben, ha a viszonyok, melyek igényét megállapítják, nőszülési idejében még fenn nem állottak;
2. az apa halála után a keresetképtelen nagyapának vagy özvegy nagyanyának egyetlen unokája, ha azoknak fiuk nincsen;
3. teljes árvaságra jutott testvéreknek egy fitestvére vagy feltestvére, ugy szintén atyálan testvéreknek egyetlen feltestvére.

Azonban csak azon vérszerinti és törvényes egyetlen fiúnak, unokának vagy fitestvérenek, illetőleg azon egyetlen vőnek van ezen felmentésre igénye, a kinek felmentésétől szülőinek, öreg szülőinek vagy testvéreinek, illetőleg apósának vagy anyósának eltartása függ s a ki e köteleességet teljesíti is.

Törvénytelen fiu hasonlóan részesíttetik e kedvezményben, ha ettől függ vérszerinti anyjának eltartása, s ha ő e köteleességét teljesíti is.

4. Egyetlen fiuval, unokával, fitestvérrrel, illetőleg vővel egyenlő igényűnek tekintik ugyanazon feltételek alatt az is, a kinek egyetlen fivére vagy többi fiverei, illetőleg ögo rai:

- a) sorhadi vagy tényleges honvédségi szolgálat-kötelezettség alatt állanak, avagy az 1888-ik évi 18-ik törvényzikk értelmében

mint tartalékosok vagy póttartalékosok béke idején tényleges szolgálatra kivételesen behívattak, mindkét esetben feltéve, hogy nem szökevények; vagy

- b) 18 évesnél ifjabbak, vagy
- c) gyógyíthatlan szellemi vagy testi fogyatkozások miatt keresetképtelenek.

5. Azon körülmény, hogy egyik vagy másik fitestvér vagy unoka, más helységben vagy más gazdaságban s nem szülői vagy nagyszülői háznál lakik, a honmaradt védkötelesre nézve fölmentési címet nem képez.

6. Egyetlen fiuknál és egyetlen unokáknál a szülők, illetőleg nagyszülők vejei rendszerint nem vétetnek tekintetbe.

7. Ha valamely hadköteles egyén feleségének szülei már elhaltak és csak ennek munkaképtelen nagyatyja vagy özvegy nagyanyja van életben; az ilyen hadkötelesnek, mint unoka-vőnek, nincsen igénye a fölmentésre.

8. Egyetlen vő csakis akkor menthető fel, ha szabályszerűleg igazolja, hogy ipjának munkaképtelensége, illetőleg anyósának özvegy-sége, vagyis általában a fölmentés címe az ő nőszülésének ideje után keletkezett.

9. Teljes árvaságra jutott testvérral egyenlő tekintet alá esik az olyan feltestvér is, a kinek csak özvegy anyja és így a fölmentetni kért hadkötelesnek özvegy mostoha anyja van életben.

10. A családfentartói kedvezményben nem részesíthetők: a mostoha fiu azon szüle részére, kivel az csak sógorországban áll; továbbá a fogadott és nevelt fiuk és végül a mostoha fivérek, mivel ezeknek egyik szülőjük sem közös.

11. Az összeírtoknak vérszerinti nagyapjai és apjai, és illetőleg ipjai a 18 éven felül levő fitestvérei, ha saját munka- vagy keresetképtelenségük miatt unokájuknak, illetőleg fiuknak, egyetlen vejöknek, végre fitestvéreknek a hadkötelezettség alól való fölmentését szorgalmazzák, a sorozó-bizottság előtt személyesen tartoznak megjelenni; ellenkező esetben folyamodványaik visszautasíttatnak s az illetőknek netaláni besorozt atásából származó hátrányokat csupán maguknak tulajdoníthatják.

A véderőről szóló törvény nem határozza meg azon életkort, melyen túl mindenki feltétlenül munka- és keresetképtelenné tekintendő: a felszólamlóknak 60 évesnél idős férfirokonai is kötelesek, munka- vagy keresetképtelenségük megállapítása végett, az alábbi a) b) és c) pont alatti eseteket kivéve a sorozó bizottság előtt megjelenni.

A megjelenés kötelezettsége alól csakis azok vétetnek ki:

- a) a kik 70-ik életévüket betöltötték, ha keresetképtelenségük, mint köztudomásu, a községi előjáróság által bizonyíttatik.
- b) akiknek nyilvánvaló keresetképtelensége szabályszerű vizsgálat folytán kétségtelennek bizonyult be;
- c) akik valamely sorozó- vagy felülvizsgáló bizottság által már megvizsgáttak és mindenkorra keresetképteleneknek nyilváníttattak.

Ez utóbbiakra nézve elégséges, ha a felszólamlási folyamodványokhoz csatolt hiteles bizonyítványokkal igazoltatik, hogy ezek még életben vannak s hogy a kérdésben levő hadkötelesek ezeknek még mindig egyetlenegy figyelembe vehető, és így továbbra is felmentési igénynyel bíró támaszaikat képezik.

12. Figyelmesekké tételnek a felszólamló felek, hogy kérvényeiket a védtörvény végrehajtása tárgyában kiadott utasítás értelmében és az 1889. évi 43.000. szám alatt kibocsátott honvédelmi miniszteri körrendelethez csatolt újabb minta szerint kiállítandó községi bizonyítványokkal szereljék fel.

Ezen újabb községi bizonyítványok a budapesti m. kir. egyetemi nyomdában készíthetők, vannak és így onnan is megszerezhetők.

(Vége köv.)

Minden

Csütörtökön és pénteken
szövet, selyem és velez
értékes maradékok eladása

Boros Testvérek

női divat-áruházában
Debreczen, Kossuth-utca 3. sz.

Az ujosztásu földön

mintegy 100 kat. hold területű
tanyabirtok dohány-
engedélylyel

bérbe kiadó.

Bővebb felvilágosítás nyer-
hető **Dr. Fejér Ferencz**
ügyvédi irodájában Debreczen-
ben Piacz-utczán.

Félszázad óta

kitünők elismert

Arany érem Pécs 1888. Dr. Sichulsky-féle Érdem érem Temesvár 1889.

Arckenőcs és mosdóvíz.

Ezen készítmények ajánló levelet azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhírű és bámulatos hatásuk képezik. Megbízható sikerrel használatnak szele és májfoltok, a forróság vagy fagy által keletkezett pirosság s a bőr minden tisztátalansága ellen. Egy nagy tégely ára 70 kr., egy kis tégely 35 kr. Egy nagy üveg mosdóvíz 1 frt., egy kis üveg 50 kr. Hozzávaló Mandula-korpa szappan 35 kr.

JOLIESSANTE-CREME

bőrfinomító és szépítő szer.

Kitünő hatással bír a bőr finomítása és szépségének előmozdítására, valamint a pattanások s kiütések elűzésére. Egy üveg ára 1 frt. 55 kr.

JOLIESSANTE-PUDER

fehér, rózsás és sárga színben.

Kiváló finomsága miatt ajánlható leginkább. — Az arcra láthatatlanul tapadva annak kellemes színt ad. Egy nagy doboz ára 80 kr., egy kis doboz 50 kr.

JOLIESSANTE-FOGPOR

egészségesebb fogpor a fogak tisztítására, odvasodásuk és büszködésük eltávolítására s megővésére, mely által egyúttal a foghúsa is a legjótékonyabb hatást gyakorolja. Egy doboz ára 50 kr.

JOLIESSANTE-SZAPPAN

már kellemes illatánál fogva is a legkedveltebb toilett szappan. A bőrt finom és simává teszi, valamint előmozdítja s emeli annak friss, üde kinézését. Kivánatra mintadarabok ingyen adatnak. Egy darab ára 40 kr.

Haj-Restorer

biztos szer a megöszült haj eredeti természetes színének visszaállítására. Egy üveg ára 1 frt.
Kapható: Molnár Lipót gyógyszerésznél, mint készítőnél Kassán. — Debreczenben: Tóth Béla gyógyszerárában (Tisza-Palota)

Ranunkel H. és Fia

posztó és kézműáru nagykereskedésükbe
(Fő-utca 1711. sz. a,

megérkeztek a legújabb bel és külföldi

gyapju divatszövetek,

melyek igen jutányos áron adatnak el.

A múlt évről megmaradtak pedig gyári áron alul árusítatnak ki.

Ugyanott több rendbeli kényelmes lakás azonnal kiadó értekezhetni az üzletben.

7993. au.
1896.

Árverési hirdetmény.

A néhai Nagy Péter hagyatékához tartozó 1.) A debreczeni 1686. sz. tjkv-ben 1786,5970. hr. sz. a. irt 1103. sorszámú házastelek, 5 hold 1000 négyszög öl ondódi földjével; és

2. A debreczeni 2115. sz. tjkv-ben 2231,6837 h. r. sz. a. irt 1388. sorszámú házastelek, 5 hold 400 négyszög öl ondódi földjével Debreczen sz. kir. város

árvaszékének hivatalos helyiségében Medgyaszay Miklós árvaszéki ülnök közbenjöttével a folyó 1896. december 3 án nyilvános árverésen el fog adatni.

Az árverési feltételek megtekinthetők Bészler Károly h-elnök, mint végrendeleti végrehajtónál a hivatalos órák alatt a városházánál lévő árvaszéki elnöki helyiségben.

Kelt Debreczen sz. kir. város árvaszékének 1896. október 31-én tartott nyilvános üléséből.

Bészler Károly Illésy Gyula.
h. elnök. h. jegyző.

Stern József

és Testvére

nagykereskedők

és gyárosok.

DEBRECZEN, Piacz 584 a «Bika» szálloda mellett.

UJDONSÁGOK

Az őszi és téli idényre az újabban kibővített detail osztályban

Jäger gyapju és pamut

alsóruházati cikkek,

✱ harisnyák, keztyűk, ✱

nők, férfiak és gyermekek számára.

Színes velez szoknyák és nadrágok.

Vadász ujjas és kötött bekötők

Berlini kendők és sálak.

Norinbergi árak ?

Nyakkendők, esernyők, pénzszersények.

KEFE-ARUK

háztartási, gazdálkodási és ipari
célokra.

Esetek, meszelők, seprők,

ruha-, haj-, fog- és körömkéfék

fésűk, szappanok,

illatszerek, valamint minden szak-

mához tartozó bel- és külföldi toilett-

cikkek dus raktára.

Fodrász kellékek

nagy választékban!

Szintartó himzőpamutok és selymek.

Mindenféle bélés-árak és szabókellékek.

Himzéseik, csipkék, szallagok és csipkefüggönyök.

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben.